

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.171/2016/5.

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Farkas Attila bíró

A felperes: T Kft.

A felperes képviselője: Dr. Posta Attila ügyvéd

Az alperes: I Kft.

Az alperes képviselője: Dr. Szobonya Gergő ügyvéd

Más perbeli személyek neve és perbeli állása: SZ Kft. felperesi beavatkozó

A felperesi beavatkozó képviselője: Dr. Bíró Barna ügyvéd

A per tárgya: fuvardíj

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: felperes és felperesi beavatkozó

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Győri Ítéltábla Gf.II.20.182/2015/4/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Győri Törvényszék G.20.229/2013/90. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 108.590 (száznolcezer-ötszázkilencven) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperesi beavatkozót, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 54.245 (ötvennégyezer-kettőszáznegyvenöt) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2012. július elején az alperes nemzetközi áru fuvarozást rendelt meg a felperestől a következő feltételekkel: 2012. július 4-i cs-i hűtőház felrakással, 2012. július 5-6-i lerakással 23 paletta nyers uborka szállítása a németországi Ottendorfba. A felperes a fuvarozást elvállalta, de annak teljesítésével a felperesi

beavatkozót bízta meg, változatlan felrakási és lerakási hellyel, idővel, a szállítási hőmérsékletet +6 C fokban meghatározva.

- [2] A fuvarozásról kiállított nemzetközi fuvarlevél (a továbbiakban: CMR fuvarlevél) szerint a felperesi beavatkozó Cs-ben a kikötött napon 23 paletta uborkát felrakodott, ennek nettó és bruttó súlyát a fuvarlevélen feltüntették. A fuvarlevél 18. rovatában a fuvarfeladatot teljesítő felperesi beavatkozó fenntartást nem tüntetett fel. Az árut leszállította, az 2012. július 6-án érkezett meg az ottendorfi lerakóhelyre. A címzett az áru átvételét azonban megtagadta, a rakományt felhasználásra alkalmatlannak minősítette. Ugyanezen a napon a felperes megbízásából egy német kárszakértő iroda szemrevételezést tartott, amely alapján 2012. július 18-án szakvéleményt készített. A raktér különböző oldalán elhelyezett uborkák eltérő maghőmérséklete alapján és abból a felvetésből kiindulva, hogy a szállítás során a hűtés folyamatos volt, a hűtőlánc nem szakadt meg, a helytelen berakodás miatt a levegő áramlás nehezített volt, arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy az áru már túlraktározott állapotban, minőségi hiányokkal került berakodásra. A teljes árukár összegét 8.595 euróban állapította meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes 2.286 euró fuvardíj, valamint járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a perbeli nemzetközi fuvarmegbízás alapján.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte, egyúttal viszontkeresetet terjesztett elő a felperes 8.595 euró árukár és járulékai megfizetésére kötelezése iránt. Viszontkeresetét az 1971. évi 3. törvényerejű rendelettel kihirdetett a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény (a továbbiakban: CMR Egyezmény) 17. cikk 1. pontjára, 8. cikkére, 9. cikkére és 29. cikkére alapította. Állította, a felperes felelős az áru megromlásáért, mert az általa a fuvarozás teljesítése céljából igénybe vett felperesi beavatkozó nem tartotta be a fuvarozási hőmérsékletre vonatkozó különleges megrendelői utasítást. Előadta, a felperes ezért nem tarthat igényt a keresettel érvényesíteni kívánt fuvardíjra és köteles egyúttal megtéríteni az értéktelenné vált áru értékét is.
- [5] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. A felperesi beavatkozó keresetnek helytadást és a viszontkereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével 2.286 euró és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest, a viszontkeresetet elutasította. Megítélése szerint a CMR Egyezmény 17. cikk 1. pontja és a 17. cikk 4. pont d) alpontja alapján a felperest terhelte

annak bizonyítása, hogy az áru romlása már az áru átvétele előtt megkezdődött. A perben kihallgatott tanúk vallomásai, valamint a beszerzett műszaki és élelmiszerbiztonsági szakvélemények alapján nem találta igazolhatónak azt, hogy olyan, megfelelő hőmérsékleten, szabályosan tárolt áru került berakodásra, amelynél a belső romlás kizárható. Úgy ítélte, a felperes eredményesen tudta bizonyítani, hogy az áru megsérülése a CMR Egyezmény 17. cikk 4. pontjában felsorolt különleges veszélyek valamelyikének tulajdonítható. A CMR Egyezmény 18. cikk 2. pontja alapján ezért a felperes sikeresen bizonyította azt is: a rothadás az áru belső tulajdonságaira is visszavezethető. Vélelmezni kell emiatt, hogy a rothadás ebből az okból keletkezett. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes mindezzel szemben nem tudta bizonyítani, hogy az áruromlás más okra lenne visszavezethető, illetve, hogy azt kizárólag a beavatkozó szállítójárművének műszaki hibája okozta.

- [7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította; kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 8.595 eurót és annak járulékait. A fellebbezés indokaira tekintettel kifejtette: a fuvarlevélen feltüntetett fuvarozói fenntartás hiánya miatt a CMR Egyezmény 9. cikk 2. pontja és 17. cikk 1. pontja alapján vélelem állt fenn arra nézve, hogy a feladaskor az áru és annak csomagolása jó állapotban volt. A fuvarozó felperes ezért felel az áru megromlásából eredő kárért. A felperes ezen felelőssége alól a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontja és a 17. cikk 4. pontja a)-f) alpontjaiban meghatározott körülmények bizonyításával mentesülhetett volna.
- [8] A felperes a konkrét esetben a felelőssége alóli mentesülése körében az áru helytelen felrakására és elhelyezésére, valamint annak természetére, belső tulajdonságára, azaz a CMR Egyezmény 17. cikk 4. pontjának c) és d) alpontjában meghatározott körülmények fennállására hivatkozott. A CMR Egyezmény 18. cikkének 4. pontja értelmében ugyanakkor, ha a fuvarozást olyan járművel végezték, amely különleges berendezéssel rendelkezik arra, hogy az árut a hőmérséklet-változás vagy a levegő nedvesség hatása ellen megvédje, a fuvarozó csak akkor hivatkozhat a 17. cikk 4. pont d) alpontjára, ha bizonyítja, hogy ezeknek a berendezéseknek a kiválasztása, fenntartása és felhasználása tekintetében őt terhelő minden intézkedést megtett és a részére adott minden különleges utasítást teljesítette.
- [9] A másodfokú bíróság részletesen elemezve a beszerzett műszaki és élelmiszeripari szakértői véleményeket, úgy ítélte, nem lehet megállapítani, hogy az áru felrakása, elhelyezése miatt romlott meg az áru.
- [10] Ezzel szemben az bizonyított, az alfuvarozó felperesi beavatkozó olyan hűtőkocsival állt be, amelynek hűtőberendezése a berakodaskor nem működött. A felperes ezért nem tudta bizonyítani, hogy a hőfokra vonatkozó különleges utasításnak eleget tett, a hűtőberendezés fenntartása, felhasználása érdekében intézkedett.

- [11] A másodfokú bíróság szerint ezért a felperes a CMR Egyezmény 17. cikk. 1 pontja értelmében kártérítési felelősséggel tartozik. A CMR Egyezmény 23. cikk 1., 2. és 3. pontja alapján, figyelemmel a 25. cikk 1. és 2. pontjának rendelkezéseire, köteles az alperes által követelt kártérítési összeget megfizetni és nem tarthat igényt a keresettel érvényesített fuvardíjra a CMR Egyezmény 23. cikk 4. pontja szerint.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A felperes és a felperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság döntését teljes egészében a CMR Egyezmény 9. cikke szerinti vélelemre, valamint a 17. cikk 1. pontja szerinti kártelepítési szabályra alapította. A bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző módon mérlegelve állapította meg, hogy a felperesnek nem sikerült megdöntenie a hivatkozott jogszabályi vélelmet. A felperes és a beavatkozó állította, a másodfokú bíróság nem jelölte meg azt sem, hogy mely bizonyítékokat milyen okból hagyott figyelmen kívül. A jogerős ítélet ezért a Pp. 221. § (1) bekezdésébe ütköző módon is jogszabálysértő. Felülvizsgálati kérelmükben konkrétan megjelölték, hogy az egyes tanúvallomások, illetve szakértői vélemények mely részei támasztják alá az általuk előadottakat.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a felperes és a felperesi beavatkozó által megjelölt bizonyítékok nem alkalmasak a jogszabályi vélelem megdöntésére, a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel nem jogszabálysértő.
- [15] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának azt kellett eldöntenie, hogy a jogerős ítélet meghozatalára valóban a bizonyítékok értékelésére irányadó Pp. 206. § (1) bekezdésének, az ítélet indokolásának tartalmára vonatkozó Pp. 221. § (1) bekezdésének az ügy érdemi elbírálására kiható megsértésével került-e sor. A másodfokú bíróság eleget tett-e az indokolási kötelezettségének, a tényállást, a bizonyítékok okszerűtlen, az iratokkal ellentétes mérlegelésével állapította-e meg, és annak alapján téves jogi következtetéseket alkalmazva, jogszabálysértően utasította-e el a keresetet, helyt adva egyúttal a viszontkeresetnek.
- [16] A Kúria az elsőfokú eljárás során becsatolt okiratok, a

meghallgatott tanúk vallomása, a beszerzett igazságügyi szakértői vélemények alapján úgy ítélte, hogy a felperes és az őt támogató beavatkozó fent megjelölt jogszabályok megsértésére tett állítása alaptalan.

- [17] Az ítélet tábla helytállóan mutatott rá arra, hogy a peres felek nemzetközi közúti áru fuvarozásra létrejött jogviszonyára alkalmazandó CMR Egyezmény 3. cikke folytán a közreműködőjéért helytállni köteles felperesnek a 9. cikk 2. pontja alapján fennálló azt a vélelmet kellett megdöntenie a perben, hogy az általa, illetve közreműködője által fuvarozott áru a berakáskor jó állapotban volt. Ebből következően az nem a CMR Egyezmény 17. cikk 1. pontja szerint az átvétel és a kiszolgáltatás időpontja között sérült meg. Helyesen állapította meg azt is a másodfokú bíróság, hogy a CMR Egyezmény 17. cikk 4. pont d) alpontjában írt kimentési okra a felperes alappal nem hivatkozhatott. A 18. cikk 4. pontja szerint ugyanis, azt - a felek által egyezően állított, a CMR fuvarlevélen is feltüntetett - különleges utasítást kapta, hogy a perbeli árut +6 C fok mellett, hűtőberendezéssel kell fuvaroznia, és nem bizonyította, hogy e berendezés berakodást követő folyamatos működése érdekében minden őt terhelő szükséges intézkedést megtett. A felperesi beavatkozó előadása, a meghallgatott tanúk vallomása, de az igazságügyi szakértők által értelmezett, a hűtőberendezés működésére vonatkozó, annak memóriájából lementett adatokat tartalmazó becsatolt lista alapján is okszerűen az a következtetés vonható le, hogy az előírt hőfokon a szükséges hűtés legkevesebb egy órán át nem volt biztosított.
- [18] A Kúria egyetértett abban is az ítélet táblával, hogy a CMR Egyezmény 17. cikk 4. pont c) alpontja alapján a felperes által tett, az a felelősség alóli mentesüléshez vezető ok sem nyert kétséget kizáróan bizonyítást, hogy a viszontkeresettel érintett áru megromlását az árunak az alperes, illetve közreműködőinek helytelen felrakása, helytelen elhelyezése és nem a hűtőberendezés berakodásakor és azt követően közvetlenül legalább egy órán át tartó működésének hiánya okozta. Az igazságügyi szakértői vélemények ugyanis a károsodás okát egyértelműen megjelölni nem tudták. Értékelendő volt az is, hogy kizárólag csak a perbeli áru károsodott, míg az aznap berakott más áruszállítmánnyal, illetve az alperes közreműködője által fenntartott hűtőházból származó más rakományokkal kapcsolatosan árukárra nézve adat nem merült fel. E körben mérlegelni kellett azt is, hogy a berakodás a gépkocsi vezetőjének - azaz alfuvarozó beavatkozó közreműködőjének - jelenlétében folyt. Neki a gépjármű hűtőberendezésének működését ismernie kellett. Tudnia kellett, hogy hűtést biztosító levegő megfelelő keringése érdekében az árut miként kell elhelyezni. Az áru helytelen elhelyezése a felperest terhelő kártérítési kötelezettség alóli kimentéshez akkor sem vezethet, ha az áru romlását a helytelen felrakásnak kéne tulajdonítani. Azt ugyanis a gépkocsivezetőnek módjában állt volna elhárítani.
- [19] Hangsúlyozza a Kúria azt is, a következetes joggyakorlata szerint a

felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye, ha a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szabályok szerint járt el megelőzően a bíróság (BH2013. 119.). Az okszerűtlen mérlegelést nem bizonyítja az sem, ha a bizonyítékok mérlegelésével más következtetés is levonható lett volna. E körben jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kizárólag csak egyfajta következtetésre lehetett volna jutni. A Kúria a jelen perben ilyet nem észlelt. A bíróságok a bizonyítékokat összességükben, a meggyőződésük alapján mérlegelik. A felperes és a beavatkozó által a tanúvallomásokból, a szakértői véleményekből kiragadott mondatok nem alkalmasak az ítéeltábla következtetései alaptalanságának igazolására.

- [20] A Kúria alaptalannak tartotta azt a hivatkozást is, hogy az ítéeltábla az indokolási kötelezettségének nem tett eleget. A jogerős ítélet tartalmazza mindazt, amit a Pp. 221. § (1) bekezdése előír. Ha a bíróság az ellentétes bizonyítékok közül megindokolja valamely bizonyíték tényállás megállapításához való figyelembe vételét, választ ad arra is, hogy az azzal szembeni bizonyítékot miért vetette el. Utal arra is a Kúria, hogy a CMR Egyezmény 18. Cikk 4. pontban írtakra tekintettel, amely a felelősség alóli mentesülés feltételeit egyértelműen megszabja, a felperes és a beavatkozó alappal nem hivatkozhat arra, hogy az alperes hűtőberendezés hibájáról való tudomását is a jogvita eldöntése során a másodfokú bíróságnak mérlegelnie kellett volna.
- [21] A Kúria mindezekre tekintettel az eljárási és anyagi jogi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [22] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest és a felperesi beavatkozót a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseire - az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [23] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2016. december 6.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Farkas Attila sk. bíró